

Glasnik TEHNOS

PUTOKAZ ZA PREŽIVLJAVANJE RADNIKA HEP-a

Svibanj 2012.

INTERVJU
**DENIS
GETO**

HRVATSKA ELEKTROPRIVREDA

TEMA BROJA

ZAŠTO VI TREBATE TEHNOS?

ZAŠTO VI TREBATE TEHNOS?!

najavljuje se mogućnost poništavanja kolektivnog ugovora...

- ▶ **TEHNOS će braniti postojeći KU**

najavljuje se smanjenje radničkih prava...

- ▶ **TEHNOS će braniti postojeća prava**

najavljuje se otpuštanje radnika u javnom sektor...

- ▶ **TEHNOS podržava reorganizaciju a ne otpuštanje**

najavljuje se smanjenje plaća...

- ▶ **TEHNOS želi razgovarati isključivo o povećanju plaća**

**Bez povećanja svoje brojnosti
TEHNOS ne može učiniti puno više
nego do sada. To znači da će radniku HEP-a biti lošije,
jer je takvo okruženje o kojem živimo i radimo.**

UČLANITE SE U TEHNOS !

Popunite prijavnicu i predajte je našem povjereniku ili u tajništvo. Kontaktirajte nas na **tel. 01/6322-230** ili na **tehnos@hep.hr** ili direktno predsjednika TEHNOS-a na **098/361-158**. Doći ćemo kod Vas i odgovoriti na sva Vaša pitanja.

RIJEČ UREDNIKA

Drage kolegice i kolege,

Ovaj glasnik nam je prvijenac pa vas molim da imate razumijevanja za sve početničke greške kojih sigurno ima. Potrudili smo se sastaviti informativno glasilo bez EPP poruka i kao što možete prepostaviti nismo uspjeli. Zbog potreba akcije '**PODRŽI SINDIKAT KOJI RADÍ**' cijeli glasnik nam je zatrpan zaslugama, ciljevima, akcijama, ponudama... U sljedećem broju toga sigurno neće biti, parole ćemo zamijeniti aktualnim temama, možda kojom križaljkom, pravnim savjetom i sl. Pozivam sve vas koji imate ideje za buduće brojeve da nam pišete na **glasniktehnos@hep.hr**.

Pišite nam i svoje pravne dileme, na vaša pitanja odgovarat će naša pravnica. Pišite nam i svoje dojmove i kritike, mi želimo biti bolji i ispuniti vaša očekivanja. Možda ne baš svačija, ali neka zajednička svakako. Ovisno o uspjehu akcije i vašem interesu, glasnik bi trebao izlaziti jednom tromjesečno ili jednom mjesечно. Tema ima dovoljno a pozivam vas da nam šaljete i svoje članke. Neke od njih ćemo sigurno objaviti. Teme mogu biti vezane uz HEP a mogu biti i općenite.

Nadam se da ćemo ostvariti uspješnu suradnju. Srdačan pozdrav,

Krešimir Bevanda, dipl. ing.

SADRŽAJ:

► Zašto vi trebate TEHNOS?	str 03
► Jučer, danas i sutra	str 04
► U kakvom vremenu živimo i radimo?	str 06
► Čime se ponosimo	str 07
► Pitanje za predsjednike sindikata	str 08
► Nevezano	str 20
► Zašto bi trebali postati član sindikata TEHNO.....	str 22

TEHNOS: JUČER, DANAS I SUTRA

Drage kolege i kolegice, s ponosom vam predstavljamo prvi broj glasnika TEHNOS u kojem obrađujemo aktualnosti vezane uz HEP i sindikalna događanja. Glasnik TEHNOS dio je promotivne akcije **PODRŽI SINDIKAT KOJI RADI** u sklopu koje vas želimo upoznati sa našim radom i ulogom u sadašnjem i budućem trenutku HEP-a. Vrijeme koje dolazi nosi velike izazove za sindikate i tvrtku u kojoj radimo i važno je da se svi upoznate sa ulogom sindikata koja bi mogla biti ključna u očuvanju naše tvrtke, naših plaća i radnih mesta.

Akciju **PODRŽI SINDIKAT KOJI RADI** pokrenuli smo da opovrgnemo uvriježeno mišljenje da su svi sindikati niš koristi, da jednako (ne)rade i da su jednako (ne)učinkoviti. Mi imamo argumente da mislimo drugačije i da vjerujemo da radimo dobro i za dobrobit svih radnika HEP-a. Iako naziv strukovni sindikat sugerira da se bavimo strukom i problemima pogona moglo bi se reći da smo sindikat zaštitnik svih radnika HEP-a. Mnogo naših akcija usmjerenog je povećanju opće dobrobiti i dobrobiti tvrtke.

Kako bi vam što vjernije oslikali naš rad i efekte tog rada vratit ćemo se malo u prošlost, u vrijeme kad nas još nije bilo. Tada, početkom devedesetih, u Hrvatskoj je bilo ratno stanje i glavna briga radnika HEP-a bila je osigurati što kvalitetniji rad tvrtke i opskrbu naše mlade države strujom. Ljudi su radili opijeni nacionalnim ponosom ne pitajući za radno vrijeme i plaću jer su u pitanju bili viši društveni ciljevi koje je trebalo pretpostaviti osobnim. Ljudi su radili prekovremeno u životno opasnim situacijama no trud i požrtvovnost nisu bili nagrađeni. Dogodilo se upravo suprotno, žrtva radnika u pogonima i na terenu postalo je nešto što se razumije samo po sebi. Pritisnuti tim nepovoljnim okolnostima, dio smjenskih radnika osnovao je sindikat TEHNOS kako bi sa tadašnjom upravom dogovorio i zakonski definirao veća prava za radnike na terenu i u smjeni. Sindikalna scena bila je u to vrijeme još u povojima i sindikati pioniri poput

TEHNOS-a utirali su put zakonskoj zaštiti radnih prava. Na krilima zasluga naših članova, koji su u ratnim uvjetima sastavljeni i održavali hrvatski elektroenergetski sustav, TEHNOS je prvi u Hrvatskoj uspio dogovoriti da se odnos radnik-poslodavac regulira kolektivnim ugovorom (KU)

Bio je to veliki uspjeh sindikata jer je KU koji smo potpisali bio priznanje svim radnicima elektroprivrede za trud i žrtvu u ratnim okolnostima. Cilj TEHNOS-a bio je u godinama koje dolaze unaprijediti prava naših članova. Radili smo poštujući zakone i autonomnost rada uprave, no ispostavilo se da nemiješanje u rad uprave nije donijelo ništa dobro jer je s godinama, a naročito od kraja 90-tih, postalo vidljivo da HEP-ova poslovna politika vodi sve manje i manje računa o interesima pogona. Sve manje se brinulo o broju radnika u tehničkoj operativi, o pravodobnoj smjeni generacija i kontinuiranom prijenosu znanja na mlađe. Malo pomalo, došli smo u paradoksalnu situaciju da se u kompaniji koja živi od kvalitete rada u jednom složenom tehnološkom procesu zanemaruju tehnološki problemi i sve što je vezano uz pogonsko-tehničko osoblje. Počeo se događati kronični nedostatak stručnih radnika u održavanju i smjeni, gomilanje neplaćenih prekovremenih sati, odgađalo se rješavanje pitanja intervencija van radnog vremena itd. Menadžment je iznjedrio administrativne zabrane plaćanja prekovremenih sati i dnevničica, limitirao je troškove noćenja na terenu i počeo forisirati sveopću štednju a od ljudi se očekivalo da rade izvan radnog vremena i da budu dostupni u svaku dobu dana i noći. Svjesno ili nesvesno, menadžment HEP je instalirao praksu iskoristavanja dobre volje radnika i njihove ljubavi prema HEP-u.

U takvim okolnostima, nama u TEHNOS-u postalo je jasno da je pogon ugrožen, da bez zdravog pogona nema budućnosti niti razvoja HEP-a i da se moramo još više založiti za sve pogonske radnike, za struku, za prijem mladih inženjera i tehničara i za

njihovu edukaciju dok su stariji još zdravi i u snazi. Trebalo se izboriti da njihov rad bude vrednovan i stimuliran i da pitanje zaposlenja u HEP-u bude i (p) ostane pitanje prestiža i ponosa. Zato se TEHNOS još od 1998. godine intenzivno zalaže za priznavanje i plaćanje otežanih radnih uvjeta i tu temu forsiramo iz pregovora u pregovore. Ignorirale su nas i uprave i kolege iz drugih sindikata i tek tijekom pregovora za sada važeći KU konačno smo se uspjeli nametnuti plaćanje dodatka za rad pod zemljom. Ustrajat ćemo na tome da se definira i niz drugih teških okolnosti u kojima radnici HEP-a rade i da se na slijedećim pregovorima cjelovito riješi ovu problematiku.

Prethodni primjer samo je jedan od pokazatelja da TEHNOS uistinu kontinuirano prati događanja u pogonima i na terenu i da je zaštitnik pogona, no pored toga, mi već niz godina djelujemo za dobrobit svih radnika HEP-a. Pregovori za KU kruna su rada svakog sindikata i mi se temeljito pripremamo za njih. Nit vodilja našeg prijedloga uvijek je težnja da svi radnici HEP-a dobiju plaće kakve zaslužuju. U našem glasniku možete saznati više o tome kako samo na zadnjim pregovorima uspješno izborili povećanje boda na sadašnju vrijednost a i druge materijalne pogodnosti koje se tiču svih nas. Osim na pregovorima, TEHNOS vrlo aktivno djeluje i u međufazama i koristeći mnogo brojne dopise, upozorenja na poštivanje zakona i prijetnje tužbama inzistira na učinkovitijoj organizaciji posla i očuvanju radnih mesta. Uporni smo u nastojanjima da se prekovremeni rad dobro definira, da se svede na namanju moguću mjeru i na vrijeme plati ako je neizbjješan. Zbog naše izvorne povezanosti sa pogonom i strukom cijenimo znanje i kontinuirano prosvjedujemo protiv nepotizma i političkog kadroviranja a kada se ukaže potreba djelujemo i prema van

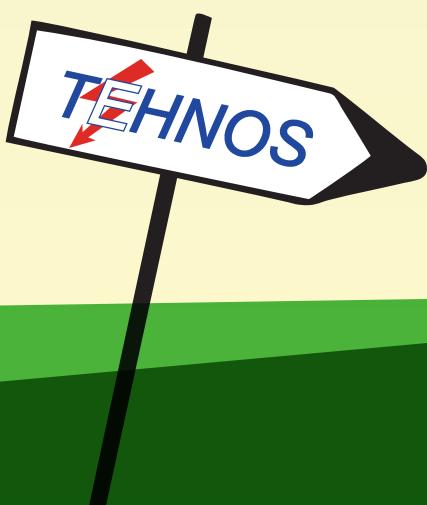
i očitujemo se kroz medije.

Naši su članovi inicirali mnoge ideje koje imaju za cilj pomoći radniku HEP-a. Neke ideje poput inicijative da se osnuje fond za pomoći teško oboljelim radnicima HEP-a ili da se kroz KU definira obveza poslodavca da jedan put godišnje organizira i snosi troškove ciljanog sistematskog pregleda za sve radnike nisu zaživjele jer nismo imali dovoljnu potporu. Uspjeli smo isprovocirati donošenje pravilnika o stimulacijama, no nismo dobili potporu da bude transparenta. Puno je tema koje svakodnevno obrađujemo a najsloženije nas tek očekuju.

Vrijeme koje dolazi zahtijeva da se, osim na radnika, u potpunosti posvetimo i budno pratimo i poteze nove Vlade i nove Uprave jer se kroji sudbina HEP-a, sudbina naših plaća i radnih mesta i nužno je pravodobno reagirati. Jako je važno hoće li i kako reagirati HEP-ovi sindikati i o nama ovisi hoćemo li postati jedna u nizu afera odigranih po identičnom scenariju.

Akciju **PODRŽI SINDIKAT KOJI RADI** pokrenuli smo prvenstveno da zaštitimo vas, radnike HEP-a. TEHNOS postoji zbog vas i za vas i želimo s vama usmjeriti HEP u pravom smjeru. Za to trebamo potporu većine!!! Želimo da prepoznate naš rad i podržite nas svojim članstvom jer vjerujemo da kao sindikat većine možemo biti sila koja je sposobna čuvati HEP.

Pozivamo vas da pročitate ovaj glasnik i saznate više o prijetnjama iz Vlade, planiranom razdvajaju HEP-a i neplaniranim investicijama koje vode u novo zaduživanje. Naš predsjednik daje konkretnе odgovore na konkretna pitanja i dobit ćete jasnu sliku o tome tko i što je TEHNOS danas. Nadamo se da ćete u nama prepoznati sindikat koji vjeruje da naša tvrtka može i mora biti hrvatski nacionalni ponos, garant energetske neovisnosti, prestižno i časno mjesto za rad našoj generaciji, šansa našoj djeci i generacijama koje dolaze poslije njih.

Uredništvo glasnika TEHNOS

U KAKVOM VREMENU ŽIVIMO I RADIMO?

U današnjem vremenu, u kojem vlada neokapitalizam, radnik se stavlja na zadnje mjesto. Svjedoci smo sve češćeg bezobzirnog kršenja prava radnika pa su status radnika i materijalna egzistencija postali vrlo osjetljiva pitanja. Nemojte misliti da se to događa samo drugima. Uvjeravamo Vas, to je danas sveprisutno i kod nas u HEP-u. Prisjetite se pokušaja otkidanja dijela Božićnice i izostanka uvećanja vrijednosti boda za porast troškova života iz 2009. godine. Prisjetite se zahtjeva Vlade RH iz 2010. godine za 10%-tno smanjenje plaće i 5% smanjenja broja radnika te ukidanje stimulacije i jednog mjeseca naknade za prijevoz. Prisjetite se da je nekada prije vrijednost boda znala biti iznad najmanje ugovorene, kao i 400 kuna pomoći koje smo znali dobijati u dobrim poslovnim godinama. Svi osjećamo rezultate gotovo blokiranih zapošljavanja i napredovanja radnika i brojnih drugih mjera racionalizacije koji se prebijaju isključivo na leđima radnika. Nova Vlada agresivno najavljuje smanjenje troškova za zaposlene u javnom sektoru. Stoga svakog dana možemo očekivati dramatične promjene i ugrožavanje prava i interesa radnika.

Zašto je važno IMATI SINDIKAT?

Sindikat je jedina snaga koja može stati pred poslodavca i spriječiti loš razvoj događaja. Sindikatu na raspolaganju stoje razne metode, počevši od pregovora pa sve do štrajka. Odlučan i brojčano moćan sindikat snaga je kojoj se nitko ne može suprotstaviti. Jedino sindikat može pregovarati s poslodavcem o Kolektivnom ugovoru kojim se uređuju visina plaće, rokovi isplate, božićnica, regres, naknade plaće, radno vrijeme, godišnji odmori i dopusti, te brojna druga prava. Kada ne bi bilo sindikata, poslodavac bi samovoljno odlučivao kakve plaće i ostala prava bi radnici imali. Zato SINDIKAT MORAMO IMATI!

Svaki radnik trebao bi biti ČLAN SINDIKATA!

- ▶ zato jer svaki član sindikatu puno znači!
- ▶ da ostvari bolje uvjete rada!
- ▶ da ima besplatnu pravnu pomoć ako mu zatreba!
- ▶ da može zaštititi i unaprijediti svoja prava!
- ▶ ako želi biti plaćen kad radi prekovremeno!
- ▶ ako želi da poslodavac poštuje zakone!
- ▶ ako želi da poslodavac brine za njegovo zdravlje!
- ▶ zato što zna da nije sam...
što smo brojniji, to smo jači!

Sindikat ne bi mogao postojati bez svojih članova koji ga čine. Prava koje sindikat izbore za svoje članove primjenjuju se na sve radnike. Stoga svatko tko nije član sindikata živi „na račun“ svojih kolegica i kolega koji su članovi i plaćaju članarinu. Sindikat postoji zbog radnika, on jest zajednica radnika, a njegova snaga je upravo u tom zajedništvu!

**Kad smo
zajedno, tada
pregovaramo
i zahtijevamo!**

**Kad si sam,
tada moliš!**

ČIME SE PONOSIMO...

... ispregovarali smo bod 7.14

Na pregovorima za važeći KU TEHNOS je inicirao zajednički stav pregovaračkog odbora sindikata da vrijednost boda bude 7.5. Nakon par sastanaka sa pregovaračkim timom poslodavca sindikatima je kao konačna ponuđena vrijednost boda 6.98 koju su drugi sindikati bili spremni prihvatići Zahvaljujući ultimativnom stavu TEHNOS-a dogovorena je vrijednost boda 7.14. Slično tome, zahvaljujući TEHNOS-u zadržane su stimulacija i naknada za prijevoz svih 12 mjeseci.

... obranili smo napad na cjelovitost HEP-a

Sprječili smo hitno donošenje energetskih zakona čije odredbe su bile loše za budućnost HEP-a.

... zaštitili smo brojna radna mjesta i poslove

Agresivno nastupamo prema poslodavcima u traženju zapošljavanja na deficitarnim radnim mjestima u tehničkoj operativi, jer bez njih ne mogu opstati niti druga radna mjesta, niti HEP u cjelosti.

... ukazali smo na neke koruptivne radnje u HEP-u

... pripremili smo knjigu nepravilnosti u HEP-u

Predstavnici TEHNOSA obišli su većinu pogona i podružnica gdje imamo svoje članove i sa njima i njihovim rukovoditeljima razgovarali o problemima u poslovanju. Sve informacije obradili smo u smislu cjelinu i pripremili KNJIGU NEPRAVILNOSTI U HEP-U s kojom smo upoznali predstavnik poslodavca. U knjizi smo ponudili i naše viđenje rješenja navedenih nepravilnosti.

... u KU je ponovno uključeno plaćanje otežanih uvjeta rada

Na inzistiranje TEHNOS-a pregovarački odbor sindikata je prihvatio da u zajednički prijedlog uđe plaćanje otežanih uvjeta rada. Ishodili smo dodatak od 5% za rad pod zemljom i tako napokon uspjeli u svojim dugogodišnjim nastojanjima. Borit ćemo se i dalje, prvenstveno za rad na visini, ali i sve druge takve poslove.

... uspjeli smo kod bivše uprave zauštaviti stranačko kadroviranje u HEP-u ... ishodili smo opoziv nekih direktora

TEHNOS je oštro reagirao prema direktorima koji su vodili društva povezana s lošim poslovnim odlukama, poput Petra Čubelića iz HEP-Proizvodnje i Žarka Mudrovčića iz HEP-Trgovine. Čvrst stav TEHNOSA danas kvalificira se svoje poslove, urođio je njihovim smjenama.

... u pregovore ulazimo sa pripremljenim prijedlogom KU

TEHNOS se jedini potudio i izradio svoj prijedlog KU koji je kasnije uz male izmjene prihvaćen kao prijedlog pregovaračkog odbora (svih) sindikata.

... popravili smo socijalni dijalog između sindikata

Uoči pregovora ishodili smo visoku razinu dijaloga među sindikatima.

PITANJA ZA PREDJEDNIKE SINDIKATA

Kako vidite trenutnu situaciju u HEP-u?

Stanje u cijeloj Hrvatskoj nije dobro i to se, htjeli mi to ili ne, u ogromnoj mjeri odražava na HEP. U posljednjem desetljeću živjelo se na kredit, puno je novaca otišlo u potrošnju umjesto u investicije za budućnost. Narodu su se pri tom davale mrvice kako bi se sačuvao socijalni mir. I sad su svi u čudu kako smo se odjednom našli u problemima iako na iste stručna javnost već godinama upozorava.

HEP je javno poduzeće i od njega se posljednjih nekoliko godina traži da participira u spašavanju hrvatskog gospodarstva. HEP grupa ostvaruje pozitivan poslovni rezultat i nije na teret državnog proračuna već u njega uplaćuje finansijska sredstva, električna energija tretira se kao socijalna kategorija i njen poskupljenje se ne odobrava, na štetu HEP-a spašavaju se posrnula hrvatska poduzeća poput TLM-a i DIOKL-ja a znatan dio novca odljeva se kroz mito i korupciju. U takvim uvjetima, pozitivno poslovanje HEP-a uglavnom je rezultat štednje odnosno mizernog ulaganja u investicije, održavanje postrojenja i potrebne ljudske potencijale. Dakle, stanje je takvo da HEP danas ima stara postrojenja, nema dovoljnu finansijsku sposobnost za veće investicije, opća kadrovska slika je loša a poslovni proces nije unaprijeđen u skladu s trendovima u svijetu, nadolazećom liberalizacijom

tržišta i sve jačom konkurencijom.

Uz spomenute otežavajuće okolnosti HEP grupu u nadolazećem periodu očekuju i brojni drugi izazovi poput usklađenja sa energetskim propisima EU i restrukturiranja, problemi sa prihvatom obnovljivih izvora energije koji su u sve većoj ekspanziji, rješavanje povećanih potraživanja od strane kupaca, itd. Poslovni sustav HEP-a je izuzetno žilav i mogao bi se dovesti u red i biti iznimno profitabilan za vlasnika kada bi Vlada RH odlučila pomoći HEP-u na način da osigura kvalitetan zakonski okvir i upravljački kadar te se prestane ponašati prema HEP-u kao prema socijalnoj ustanovi.

HEP se trenutno nalazi u vrlo neizvjesnom razdoblju iz kojeg može izaći kao vrlo kvalitetno javno poduzeće spremno za otvorenu tržišnu utakmicu, ili kao potpuno posrnulo poduzeće pod teretom nepovoljnih okolnosti iz prošlosti i sadašnjosti. Svjedoci smo da se gospodarstvo u Hrvatskoj polako raspada a HEP gubi monopol u distribuciji električne energije i, poučen kretanjima iz prošlosti, bojim se da će nam vlasnik okrenuti leđa te da ćemo umjesto pomoći dobiti zahtjeve za dodatna odricanja u korist drugih. Vrlo brzo ćemo doznati jesam li s pravom pesimist.

Denis Geto, dipl.ing
Predsjednik TEHNOS-a

Koji su najveći problemi HEP-a?

Osim opisanih loših vanjskih utjecaja, daleko najvažnije za poslovanje su ljudski potencijali i organizacija rada. Unatoč razvoju automatizacije i daljinskog vođenja objekata,

u HEP-u ne rade (niti će ikada raditi) roboti, već kvaliteta rada i uspjeh poduzeća ovise o ljudima. Suladno tome, sve dobre stvari kao i najveći problemi vezani su uz radnike. Smatram da u tom segmentu probleme treba razdvojiti u dvije kategorije zaposlenih: poslovodstvo i radnici.

Što bi u HEP-u najprije trebalo riješiti?

Način upravljanja tvrtkom je, bez dvojbe, najveći problem. Ovaj problem ima korijene izvan našeg poduzeća, u samom vrhu Vlade RH. Bit problema nije u Upravi ili predsjedniku Uprave, već u sustavu postavljanja i funkcioniranja Uprave i ostatka menadžmenta HEP-a. U HEP-ovoj poslovodnoj strukturi izniman je utjecaj stranačkog kadroviranja koje seže čak i znatno dublje od postavljanja pojedinih direktora. Neposredna posljedica toga je znatan broj ovlaštenika poslodavaca koji nisu dovoljno stručni niti imaju znanja o organizaciji rada i vođenju poslovanja, odnosno o onome što bi menadžeri svakako trebali znati. A što je još gore, i to je naš najveći problem, naš menadžment već godinama funkcioniра na potpuno krivim postavkama.

Naime, nakon svake promjene Vlasti ponavlja se isti scenarij. Prvo se imenuje stranački podobna Uprava i Nadzorni odbor HEP-a d.d. Tako postavljena Uprava sluša direktne naloge iz Vlade, a Nadzorni odbor ispunjava samo formalnu zadaću donošenja odluka. Potom se kreće u kadroviranje ostalih menadžera, koji se u konačnici okružuju svojim ljudima. Veliki dio te cijele ekipe nametnut je po stranačkim umjesto stručnim referencama. Na taj način formirana upravljačka struktura u HEP grupi nesposobna je samostalno donositi ključne odluke, jer svaki od njih iznad sebe ima svog sponzora kojem ne može nametnuti kvalitetne ideje već mora šutjeti ako želi zadržati svoju poziciju. Takav način upravljanja, baziran na sistemu poslušnosti i nezamjeranja je iznimno loš način upravljanja. Takvo stanje dovodi do sve veće birokratizacije u poduzeću

i sve manje odlučnih i kvalitetnih poslovnih odluka. Kada inicijativa za unaprjeđenje poslovnog procesa ili upozorenje na nepravilnosti dođe od onih koji nose poslovni proces (radnici ili neposredni rukovoditelji), ona nailazi na niz prepreka zbog već opisanog načina upravljanja "ne zamjeranjem", što je onda usko повезано s općom nezainteresiranošću, neradom i neefikasnošću.

Nije istina da HEP-om moraju vladati stranački povjerenici. Pozitivne promjene će uslijediti tek onda kada se upravljački kadar bude birao na osnovu dokazane stručnosti te kada mu se omogući samostalan rad, bez utjecaja političkih i drugih interesa. Uprava HEP-a mora prvenstveno voditi računa o dobroti poduzeća kojim upravlja i od kojeg dobija plaću, a tek nakon toga razmišljati što će reći Vlada ili ministarstvo. Isto vrijedi i za niži menadžment. Nije tajna da su mnogi direktori razočarani načinom rada Uprave, no što ih pri tom spriječava da dignu svoj glas ili daju ostavke na svoje pozicije? Odgovor je, naravno, osobni interes i briga za svoje radno mjesto. Time nisu učinili ništa za boljite poduzeća, nisu ispunili svoju zadaću, već su se uklopili u sustav razmišljanja prvenstveno o svojim interesima. Smatram da je takav način ponašanja osnovni razlog zašto nam je društvo u problemima: OSOBNI INTERES JE ISPRED STRUKE I DOBROBITI INSTITUCIJE.

Potpuno je jasno da ovaj problem seže i izvan našeg poduzeća, do samog vrha Vlade RH, koja je izvor postavljanja svojih stranački podobnih kadrova. Zato je TEHNOS izašao iz okvira HEP-a i sve glasnije traži postavljanje stručnih, samostalnih i sposobnih kadrova na upravljačke pozicije u HEP-u. Uoči ovih izbora napravili smo vrlo agresivnu kampanju s naglaskom na ovaj problem odašiljanjem niza inicijativa, priopćenja i otvorenih pisama na razne adrese: sindikate, Vladu, saborske zastupnike, stručnu javnost i medije. Mi radimo u HEP-u, volimo svoje poduzeće

i ponosni smo što predstavljamo dio vrlo vrijednog nacionalnog dobra, i toliko smo razočarani upravljanjem HEP-om da ovakvo kadroviranje sve teže podnosimo. Početkom ove godine mogli smo uočiti da je naša inicijativa prihvaćena i da se ozbiljno razmatralo uvođenje kvalitetnog menadžmenta u javna poduzeća. Na žalost, stranački interesi vrlo brzo su sve vratili na stari kolosijek.

Kako ste zadovoljni radom bivše Uprave na čelu sa g. Begovićem?

Nisam zadovoljan, prvenstveno zato jer su učinili vrlo malo u segmentu upravljanja ljudskim potencijalima a to je ono što nas sindikate najviše zanima. Štoviše, u nekoliko su navrata svojim potezima pokazali znatnu neosjetljivost prema toj temi bez obzira na sve negativne učinke takve politike. Vrlo malo su učinili i na polju transparentnosti prema radnicima i predstavnicima radnika, tj. nastavili su lošu praksu zavlačenja i ignoriranja. Možda oni misle da je najvažniji finansijski rezultat i provođenje želja vlasnika, no nikako nisu smjeli zanemariti upravljanje ljudskim potencijalima.

U pogledu upravljanja ostalim korporativnim funkcijama napravili su određeni napredak, prvenstveno u segmentima planiranja, racionalizacije i smanjenja korupcije. Smatram da su pri tom napravili grešku i pretjerali sa procedurama i centralizacijom, koje su dovele do nepotrebne birokratizacije poslovnog procesa i otežanog donošenja poslovnih odluka što se u konačnici negativno odražava na sve poslovne aktivnosti.

Što mislite o novoj Upravi na čelu sa g. Koračevićem?

Ništa se neće promijeniti. Bez obzira na rezultate HEP-a i obavljeni posao radnika, sve će ovisiti o naredbama koje će dolaziti iz Vlade. HEP će i nadalje biti državna krava muzara na čijim radnicima treba štedjeti. Kamo sreće da nisam u pravu.

Obzirom da nemamo na osnovu čega biti sretni s novom Upravom, mi u TEHNOS-u odlučili smo promijeniti pristup te od njih češće i agresivnije tražiti informacije i ispravljanje nepravilnosti. Natjerat ćemo novu Upravu da brzo pokaže svoje pravo lice.

Na našoj web stranici www.heptenos.hr možete naći iscrpljeno izvješće s tiskovne konferencije, koju smo održali uoči imenovanja nove Uprave.

Ima li u HEP-u višak zaposlenih i koji je razlog tome?

Osim zaposlenih koji su sposobni obavljati svoj posao, u HEP-u se nalazi znatan broj onih koji su zaposleni nepotrebno i mimo natječaja, imamo preglomaznu rukovodeću strukturu, imamo velik broj radnika visoke životne dobi te invalida i bolesnih radnika smanjene radne sposobnosti. Istovremeno imamo i manjak radnika, posebice operativaca tehničke struke. Namjerno neću govoriti o ukupnom višku ili manjku radnika jer broj radnika ne bi trebao ovisiti samo o fizičkoj veličini tvrtke, već i o količini i kvaliteti poslova koje obavlja. Tvrta koja više poslova daje vanjskim izvođačima ili nekvalitetno obavlja svoj posao prividno će imati višak zaposlenih u odnosu na usporedivu tvrtku koja se trudi samostalno i kvalitetno obavljati što više poslova. U HEP-u nikada nisam vidio izrađenu strategiju poslova, često je nepoznata i tehnologija rada, a organizacija i sistematizacija nije napravljena s jasnim poslovnim ciljevima. Bez toga se ne može planirati kadrovska politika, već se sve radi stihijski. To je razlog zašto prvo trebamo pričati o (ne) učinkovitosti a tek onda o višku radnika.

Poznata je stvar da radna učinkovitost u HEP-u nije dovoljna. Prema nekim analizama u javnim poduzećima je radna učinkovitost 25-30% manja nego u realnom sektoru. Ovdje treba napomenuti da uzrok tome nisu radnici već oni koji organiziraju rad (za to su i plaćeni), odnosno neučinkovitost se prenosi sa poslodavca na rukovoditelja pa sa rukovoditelja na radnike. Ovdje treba izdvojiti operativce koji ne mogu zabušavati jer im je posao vezan uz pogonske događaje koji ne trpe odgađanje ili neizvršenje. Iako to nije sindikalno razmišljanje, vrlo često poželim da netko dođe sa velikom metlom i sve preko noći dobro počisti. Neučinkovitost je realan i ozbiljan problem čije ignoriranje će nas kad-tad doći glave.

Obzirom da smo velikim dijelom sazdani od neučinkovitog kadra, često se i ponašamo na način da rukovodeći kadar i većina radnika gleda svoje interese i ne cjeni one koji poštено odrađuju svoj posao. Tako radnici koji rade svojim rukama u posebnim i otežanim uvjetima uvijek trpe jer su u manjini. Mene osobno jako smeta to potcenjivanje rada na račun interesa većine ili rukovodeće strukture. To je jedan od problema TEHNOS-a koji je također, kako god okreneš, uvijek u manjini. Što je najgore, učinci lošeg kadroviranja u HEP-u su takvi da je najveći odljev radnika upravo na radnim mjestima tehničke operative gdje već postoji manjak radnika. Velika je pogreška to što se ta radna mjesta i poslovi ne njeguju, jer njihovim gubitkom slabi se poslovni sustav HEP-a, a time i sva ostala radna mjesta. Zato TEHNOS tako silno želi zaštititi baš tu kategoriju radnika.

Također me smeta prije spomenuto kontinuirano gubljenje poslova i prepuštanja čak i poslova core businessa vanjskim izvođačima. Loše je što to nije posljedica smisljene poslovne politike, već se događa zbog manjka radnika na nekim poslovima, odnosno outsourcing i vanjski izvođači se uvode stihiji. Najbolji primjer su radna mjesta na održavanju postrojenja gdje nam vanjski izvođači često masno naplaćuju usluge i ostavljaju nedovršen posao koji za njima mora popravljati ono malo naših radnika koji su ostali. Posebno je neshvatljivo gubljenje opskrbe gradova, kada se zna da HEP s lakoćom na javnom natječaju može ponuditi najbolju cijenu. Što je najgore, postoje brojne naznake da su ove pojave rezultat namjernog nemara i pogodovanja određenim privatnim tvrtkama.

Dakle, umjesto da se borimo za svaki posao u nadolazećim novim tržišnim okolnostima, mi olako gubimo poslove, stvaramo manjak prihoda i višak radnika. Nasuprot tome, druga kvalitetna poduzeća se bore kao lavovi da opstanu na tržištu i trude se unaprijediti poslovni proces i stvoriti nove poslove. Žalosno je da u HEP-u ne postoji ni popis poslova koje bi svakako trebali zadržati ni analiza finansijskih i drugih učinaka angažiranja vanjskih izvođača.

Kako riješiti višak radnika?

Prvo bi trebalo napraviti analizu mogućnosti zadržavanja postojećih i stvaranja novih poslova a zatim se pozabaviti povećanjem radne učinkovitosti i uvođenjem fleksibilnog sustava premještaja i prekvalifikacija. Tek na kraju, ako se negdje pokaže stvarni višak, treba ići na korektno i zakonom propisano zbrinjavanje ljudi. Smatram da bi u tom slučaju trebalo jasno razdvojiti radnike koji su došli na temelju natječaja i one koji nisu, jer bi vrlo vjerojatno baš to bio prvi pokazatelj nečije potrebe.

Također smatram da postojeći rukovodeći kadar u HEP-u sa današnjim načinom rada nije u stanju napraviti većinu kvalitetnih i transparentnih analiza pa tako niti učinkovitosti i normativa radnika. To se vidi iz načina rada brojnih timova kojima trebaju mjeseci pa i godine da nešto suvislo naprave, a vrlo često ne naprave ništa i nakon nekog vremena jednostavno se ugase. Sve više sam mišljenja da bi za krupne zahvate trebalo potražiti profesionalnu pomoć izvan HEP-a, čime bi ti procesi bili efikasniji te rasterećeni interesnih utjecaja pojedinih organizacijskih jedinica i direktora koji vrlo često opstruiraju kvalitetna rješenja zbog svojih interesa.

Što mislite o razdvajanju i prodaji HEP-a?

Najbolje bi bilo učiti iz prošlosti i organizirati HEP u jedno poduzeće. To mislim iz više razloga a ne samo zbog razdvajanja i privatizacije. Nažalost, zbog

globalnih kretanja, ali i smjera u kojem se HEP grupa razvijala posljednjih desetak godina, nemoguće je vratiti se na prošlo uređenje. Takvi kakvi smo danas, sa pregršt ustrojenih ovisnih društava i dubokom vertikalnom odlučivanja, doveli smo se u stanje sve težeg funkcioniranja. Naš Matko Utrobičić je to lijepo opisao u jednoj rečenici: HEP je postao mastodont koji jede sam sebe.

U takvoj situaciji biti će teško održati sva društva na okupu iako osobno mislim da je to jedino ispravno rješenje. Cjelovita HEP grupa može lako biti jaka i perspektivna dok je budućnost izdvojenih društava vrlo neizvjesna. Nažalost, veliki je pritisak okoline na vlasničko izdvajanje pojedinih društava iz HEP grupe.

TEHNOS je zauzeo čvrsti stav da HEP grupa mora što duže ostati cjelovita. Dva su osnovna razloga za takav stav. Prvi je zaštita hrvatskih elektrana kao nacionalnog blaga od uništavanja i prepuštanja krupnom kapitalu. Drugi je trenutno političko, gospodarsko i moralno stanje u Hrvatskoj koje je tako loše da bi samo glup čovjek pomislio da u cijeloj priči nema osobnih interesa i da će sve biti izvedeno kvalitetno i na opću dobrobit. Sve dok ne bude jasno vidljivo i obrazloženo da će proces biti transparentan i voditi ka opstojnosti i kvalitetnom upravljanju pojedinih društava, mi ćemo se protiviti razdvajanju i privatizaciji.

Može li vaš sindikat spriječiti razdvajanje i prodaju HEP-a?

Mislim da će nas potreba za liberalizacijom tržišta u konačnici ipak natjerati na razdvajanje. Zato se moramo pokušati što duže održati na okupu, i za to vrijeme ubrzano raditi na učinkovitosti i konkurentnosti.

TEHNOS je sposoban usmjeriti kretanja ka tome.

Jedan čovjek može napraviti sve što poželi, a kako onda ne bi mogla skupina ljudi. Sve je samo pitanje volje, znanja i vremena.

Na koji način?

Volje imamo, to smo već nebrojeno puta pokazali. Znanja nam ne manjka, imamo vrhunske stručnjake i sustavno se usavršavamo. Važno je boriti se činjenicama, a ne vrištati samo vrištanja radi ne bi li se netko uplašio buke. Mislim da razumijemo kretanja i da smo dobro razlučili na što se točno treba koncentrirati. Dakle, prije borbe prsa o prsa, svaka loša namjera bit će bombardirana činjenicama i istinom.

Dakako, u cijeloj priči vrijedi: što nas je više, to je lakše! Pri tom mislim na opću brojnost, kako članova našeg sindikata, tako i broj drugih sindikata koji su uključeni, a napose svekoliku javnost.

Imate li snagu organizirati štrajk u slučaju da bude potrebno?

Ako dođe do prave borbe TEHNOS je spreman na ubitačan štrajk. Uvijek je bio. No to se nikada ne može potpuno tvrditi zato što ovisi o veličini prijetnje i dvotrećinskoj odluci članstva. Poučeni primjerima iz prošlosti vjerujem da nam oštrica ne može biti otupljena. Dakle, tvrdim da imamo snagu. Ako ikad u to posumnjam odmah ću dati ostavku na mjesto predsjednika sindikata.

Je li štrajk primjerena akcija i kada ga treba primjeniti?

Zakon definira da s poslodavcem može pregovarati samo onaj sindikat koji je u stanju na poslodavca djelovati sredstvima pritiska. Stoga štrajk nije neka neprimjerena akcija već je dio redovnog djelovanja

sindikata. Onaj sindikat koji u slučaju potrebe nije sposoban odmah skočiti i pozvati članstvo na štrajk ne bi trebao imati pravo zvati se sindikatom. Štrajk je doduše zadnja stepenica koja se primjenjuje tek kada propadnu svi drugi pokušaji.

Kada je sindikat kvalitetan, poput TEHNOS-a, onda se neće ustručavati poslodavcu iznositi svoju spremnost na štrajk svaki puta kada postoji njava mogućih loših odluka za prava radnika. To je dio legitimnog, redovnog rada sindikata, kojim se drži pregovaračka ravnoteža pritiscima. Jednostavno, ako poslodavac smije planirati i prijetiti se lošim odlukama, onda i sindikat poslodavcu treba priopćiti što mu se u tom slučaju može dogoditi.

Od spominjanja štrajka do njegove realizacije je dug i zakonski strog definiran put. To znači da se niti jedan pametan sindikat u to neće upuštati ako nije siguran da poslodavac nije prešao dopuštene granice, jer neutemeljen i neuspјeo štrajk može ostaviti ozbiljne posljedice na sindikat. Osobno sam riječ štrajk spomenuo tek nekoliko puta u zadnje dvije godine, i svaki puta je to bilo samo onda kada su sa druge strane dolazile ozbiljne prijetnje pravima radnika HEP-a. TEHNOS nije glup da se upušta u luđačke poteze, ali smo spremni i poginuti ako to stvarno bude potrebno. Pod poginućem smatram da mi sigurno nećemo bez borbe doživjeti sudbinu cijelog niza hrvatskih poduzeća koja su šaptom pala, upravo zato što ne kalkuliramo kao drugi sindikati već reagiramo na vrijeme. To se mora činiti, jer u suprotnom ćemo sigurno poginuti. Radije ću si pucat' u glavu nego voditi prosvjed zbog neisplate zaostalih plaća ili stečaja poduzeća. Žalosno je što puno hrvatskih sindikata izlazi na ulice onda kada je već kasno.

Na koji način se treba riješiti pitanje stimulacije?

Stimuliranje rada je danas jedan potpuno sporedni segment u HEP-u, uvezši u obzir nepostojanje nikakvih mjerila, skroman iznos sredstava za stimulaciju u iznosu od najviše 0,65% mase za plaće te znatne druge poteškoće puno većeg značaja s kojima se suočavamo.

O kvaliteti dodatnog stimuliranja radnika nema smisla govoriti dok se ne riješe pitanja kvalitetnih mjerila za plaćanje osnovnog rada i napredovanje, otežanih uvjeta, a posebice zapošljavanja i zaustavljanja devastacije kadra tehničke struke.

Također, preduvjeti za kvalitetno stimuliranje rada trebali bi biti postojanje mjerila te transparentnost u stimuliranju. Dok toga nema, stimulacija ne predstavlja pravo radnika već pravo poslodavca i ne bi trebala biti dio mase za plaće već se voditi pod drugim troškovnim centrima u poslovanju poduzeća. Drugim riječima, dosadašnji način raspodjele sredstava za stimulaciju zapravo se niti ne može zvati stimulacija.

Kada ne bi bilo prije navedenih nesavršenosti u HEP-u, najbolji način stimuliranja radnika je na osnovu kontinuiranog ocjenjivanja rada svakog radnika, s kojim su radnici upoznati, i na osnovu kojega se prati kvaliteta rada a samim tim i određuje koga treba stimulirati. Ovakav način praćenja rada i stimuliranja je poznat u kvalitetno organiziranim poduzećima kod kojih su i sredstva za stimulaciju znatno većih iznosa. Savršenstvo stimuliranja rada očituje se u poduzećima u kojima ne postoji stimulacija već tzv. plaća sa fiksним i varijabilnim dijelom, gdje taj varijabilni dio ovisi o učinku radnika. Kada bismo to danas primijenili na sustav HEP-a polučili bismo negativne efekte, a najbolji dokaz je primjena tzv. plivajuće organizacije i sistematizacije, koja je netransparentnim poslodavcima omogućila da naprave veliku segregaciju između sebi podobnih radnika i ostalih.

Nedavno donesen Pravilnik o osnovama i mjerilima za raspodjelu stimulacija mogao bi biti prvi koračić u pozitivnom smjeru. Hoće li to i biti vidjet ćemo vrlo brzo nakon početka njegove primjene, a ona je

počela od siječnja ove godine.

Na što ste u svom radu najviše ponosni u prošloj godini?

Zajedno sa drugim sindikatima potpisali smo Kolektivni ugovor. Mislim da je TEHNOS učinio jako puno na tome, uključujući i visoku razinu dijaloga među sindikatima, koji je prije pregovora bio na vrlo niskoj razini. Iako osobno smatram da smo mogli potpisati i da zaslužujemo bolji KU, obzirom na okruženje i način razmišljanja unutar i izvan HEP-a, potpisani KU je vrlo dobar.

Otvorili smo priču o zaštiti operativnih radnika. U tom dijelu radit ćemo sve veće pritiske na poslovodstvo. Kod pojedinih poslodavaca nebriga i netrpeljivost prema operativcima dosegla je razinu bezobrazluka. Odbili smo napade na hitno donošenje energetskih zakona koji su imali vrlo loše odredbe. TEHNOS je tu odigrao vrlo važnu ulogu, a igramo je i ovih dana kada kontinuirano upozoravamo novu vlast. Borba protiv stranačkog kadroviranja je nešto po čemu smo jedinstveni sindikat u Hrvatskoj. Brojna su priopćenja prema javnosti odaslana i tu činimo iznimno trud u pokušajima senzibiliziranja javnosti za očuvanje dostanstva rada u HEP-u i razumijevanje pravih problema, umjesto kategoriziranja HEP-a kao zločinačke organizacije pune neradnika.

Razne inicijative smo odaslali drugim sindikatima. Na žalost, vrlo često bezuspješno.

Obilježili smo 20 godina rada TEHNOS-a. Osjetio se ponos i povezanost u našim redovima. To je veliki zalog za budućnost.

Ponosan sam na svoj entuzijazam, koji ne jenjava niti nakon dvije i pol godine mog mandata. Pojačavamo organiziranost i informiranost, kako aktivista tako i članova TEHNOS-a. Na žalost, to ide sporu jer nam je uspavano cijelo društvo, uspavani su radnici u HEP-u, pa tako dobrom dijelom i u TEHNOS-u. Nije vrijeme za spavanje i TEHNOS mora imati više ljudi koji će neke stvari samostalno odraditi. Usprkos tome, TEHNOS i trenutno odlično funkcioniра. No uvijek može bolje.

Ima toga još puno. Glavni rad se ne vidi i nije mjerljiv, a radimo jako puno. Ne bavimo se marketingom, ne hvalimo se uspjesima, no sav taj rad i usavršavanje doći će na naplatu u budućnosti, bilo na polju prava radnika HEP-a ili na polju snage i brojnosti TEHNOS-a. I tu leži i naša osnovna mana: trebamo biti bezobrazniji i više se promovirati!

Usporedite sindikat kojim predsjedate sa drugim sindikatima u HEP-u?

TEHNOS puno radi, posebice obzirom na svoju veličinu. Oduvijek smo se zalagali za pošteni odnos prema radu i pravedno vrednovanje rada. Kako su ti odnosi u HEP-u odavno narušeni, nije čudno što se posebno zalažemo za prava radnika koji su direktno uključeni u tehnološki proces dok istovremeno često napadamo rad poslovodnih struktura. Uvijek imamo konkretne, neposredne i iskrene stavove. Nikad ne držimo figu u džepu. Nastojimo biti nekomplikirani i efikasni. Prema lošim postupcima drugih uvijek odgovaramo vrlo oštro, a posebice kada nam netko pokušava prodati maglu i demagogiju. Ukratko, hvatamo se u koštač sa svakim izazovom i problemom, iskreno i bez puno filozofije. Rezultati tog rada su različiti, ovisno o našem raspoloživom vremenu i poznavanju problema te količini dobre volje druge strane. Ne želim nepotrebno diskreditirati druge sindikate, jer svađa nikome ne koristi pa će moji odgovori vezano za njih biti vrlo šturi. No reći ću ono što me smeta, u skladu s našim načelima iskrenosti i transparentnosti. Ako će se netko naljutiti, neka se ljuti. Neće biti prvi puta. Oni ionako znaju da mi nećemo biti ti koji ne žele surađivati jer mi smo svjesni da zajedno imamo veću snagu i da je direktna posljedica toga boljitet za svakog radnika HEP-a.

Smatram da HES premalo radi, a posebno ako uzmete u obzir da je sedam puta veći od TEHNOS-a. Njima je baza članova u distribucijskoj djelatnosti, koja je daleko najveći dio HEP-a i po mnogočemu i najlošiji. Činjenica je da je TEHNOS relativno slabo zastupljen u distribuciji i moguće je da ne znam sve probleme sa kojima se suočavaju pa ne bi bilo fer da im držim sindikalne lekcije.

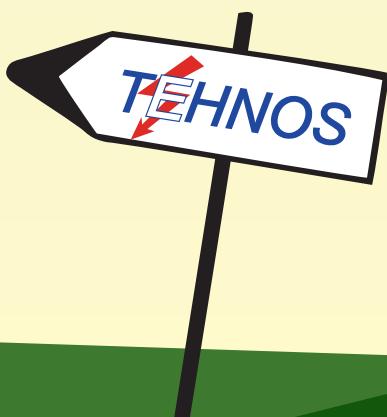
Gospodin Marožić je, s druge strane, NSR HEP-a potpuno centralizirao i formalizirao pa je sukladno tome nedovoljno efikasan. Dodatno, gospodin Marožić ima iznimno izražen ego, druge sindikate smatra konkurenčkim a ne partnerskim i gotovo svaka naša inicijativa za suradnju biva odbijena. To znatno odmaže sindikalnoj sceni u HEP-u.

Kako gledate na rad drugih sindikata u prošloj godini?

Prvo ono što je dobro. Odradili su zajedno s TEHNOS-om dio priče vezane za energetske direktive EU i izradu novih energetskih zakona. Svi zajedno smo potpisali važeći Kolektivni ugovor, iako zahvaljujući tome vučemo i neke repove. Odradili su isplatu 450 kuna neisplaćenih stimulacija, ne bez utjecaja TEHNOS-a, no imaju zasluga. NSR HEP-a dosta radi s radničkim vijećima.

Zamjeram im nedovoljnu uključenost u rješavanje sustavnih nepravilnosti. Općenito, previše su kalkulari i nisu reagirali na većinu nadolazećih opasnosti. Noviji primjeri su uvođenje pripravnosti u segment redovnog rada, problematika ponašanja Uprave prema zapošljavanju i premještajima radnika, donošenje pravilnika o stimulacijama, stranačko kadroviranje, apetiti nove vlasti prema otimanju HEP-ovih resursa, itd. Sve je to ono sa čime se TEHNOS bori, a nema adekvatnu pomoć drugih sindikata. S obzirom koliko kroničnih bolestina u HEP-u imamo, takvo neefikasno ponašanje je loše, vrlo loše.

Ostalo neću komentirati jer mi nije poznato. Pitajte njih.

Zašto HEP ima tri sindikata?

Sindikalna scena u HEP-u se gotovo od samog začetka raspala na tri sindikata. TEHNOS je osnovala grupa radnika koja je uočila da razmišljanje u tadašnjem sindikatu nije usmjereno prema pravednoj zaštiti operativaca pa je veća skupina okupljena oko smjenskih radnika odlučila osnovati svoj sindikat.

Pravo je pitanje zašto danas ostala dva HEP-ova sindikata odbijaju razmišljati o temi ujedinjenja.

Kako gledate na ujedinjenje sindikata?

Postoje razmišljanja da je dobro kada postoji više sindikata jer se na taj način disperzira rizik od lošeg rada jednog sindikata. Smatram da to nije ispravno razmišljanje i predstavlja pometanje problema pod tepih u kojem se unaprijed naglašava da je rad sindi-

kata loš. Treba osigurati dobru opciju, a ne razgovarati o najmanje lošoj. Dakle, bez dileme, što smo više ujedinjeni bolje ćemo zastupati prava i interes radnika. Spajanje sindikata i smanjivanje njihovog broja davno je prepoznato i na globalnoj hrvatskoj sindikalnoj sceni. No isto kao i u HEP-u, tako niti u Hrvatskoj, nije došlo do većih pomaka. Smatram da je problem u sindikalnim čelnicima, koji žele zadržati svoje pozicije, odnosno sebe stavljuju ispred dobropitih svojih članova. Taj problem osobnih interesa je problem svih hrvatskih institucija i cijelog hrvatskog društva, a ne samo sindikata. TEHNOS razmišlja drugačije, i to nešto govori o nama.

TEHNOS je taj koji najviše promovira zajedničke sindikalne inicijative jer smo svjesni da je snaga mnogostruko veća kada sindikati zajedno nastupaju. Mi smo oni koji najviše traže dijalog. Našim aktivnostima uoči zadnjih kolektivnih pregovora obnovljen je međusindikalni dijalog kojeg godinama gotovo da i nije bilo. Na zadnjim sastancima svih HEP-ovih sindikata TEHNOS je odasao inicijativu o ujedinjenja sindikata. Bilo je naših sličnih pokušaja i prije, no i ova, kao i

prethodne, završila je bez ikakvih pozitivnih pomaka.

Tema izdvajanja pojedinih djelatnosti iz HEP-a novi je moment i još jedan argument za ozbiljno razmatranje ujedinjenja sindikata. Razbijanjem HEP grupe na samostalne dijelove moglo bi doći do odmaka od jednolikih prava za sve radnike. Tada će se i svaki sindikat suočiti s tim razjedinjenostima te će sve više morati djelovati parcijalno. To bi moglo dovesti do dodatnih podjela unutar samih sindikata pa će pitanje solidarnosti doći do još većeg izražaja. Ne mogu ni zamisliti kako bi to izgledalo da u svakom HEP-ovom društву djeluje po tri samostalna sićušna sindikata.

Kada bi ujedinjenje sindikata postalo izgledno, to bi moralno biti izvedeno vrlo transparentno, na način da se postavi organizacija koja će osigurati zastupanje prava svih skupina zaposlenih. Proces ujedinjenja trebao bi biti zasnovan na širokoj demokraciji, u kojoj glavnu riječ ne bi smjeli voditi samo dosadašnji čelnici, a program rada ujedinjenog sindikata trebao bi se zasnivati na preuzimanju dobre i odbacivanju loše prakse iz pojedinih sindikata.

Spremni smo i sposobni pritiscima se boriti za boljitiak radnika. TEHNOS je jedini sindikat u HEP-u koji je najavljivao i organizirao štrajkove. Nadalje, svaki naš član ima pravnu sigurnost jer imamo izvrsnu pravnici i ne ignoriramo pojedinačne probleme.

Mi se kontinuirano borimo za veća prava naših članova. Smjenski radnici, naša baza, sada imaju iznimno visoke dodatke na smjenski rad a od potpisivanja novog KU plaća se i dodatak za rad pod zemljom. Mi kontinuirano promičemo prava i interese naših članova, no i svih radnika HEP-a. Od našeg rada svaki radnik ima koristi a u vremenima koja dolaze moglo bi svakom radniku biti jako važno imati sindikat koji će ih štititi.

Nadalje, kod nas je prisutna visoka razina demokratičnosti i ne ovisimo o samozvanim vođama – pojedincima koji čuvaju svoju stolicu. TEHNOS radi kao sustav puno više nego što to možda izgleda na prvi pogled. Kada bi uslijedio pritisak na mene, garantiram da bi skočilo barem petnaest TEHNOS-ovih razjarenih lavova. Takav razvoj događaja nikome ne bih preporučio. Zbog tog povjerenja u naše ljude i činjenice da ne čuvam svoju stolicu, mogu bez straha i nepotrebnih kompromisa sa TEHNOS-ovim stavovima napasti bilo koga i bilo koji problem.

Iskreni smo i transparentni, što se lako vidi iz naših nastupa u medijima i prema članstvu na oglašnim pločama i internetskoj stranici. Ne skrivamo informacije, dijelimo ih s drugima, pa čak i priznajemo da nismo savršeni. Zbog svega toga, za razliku od nekih drugih sindikata, kod nas nikada nije bilo (niti može biti) pronevjere sindikalnog novca.

Kontinuirano se borimo za rast plaća i materijalnih prava, zaštitu svakog radnog mjeseta koje nije nepotizmom popunjeno, tjeranje politički podobnih i nestručnih rukovodećih kadrova, plaćanje otežanih uvjeta rada, fer organizaciju i sistematizaciju, budućnost HEP-a kao cjelovito i dobro organizirano poduzeće. Ma nema te teme s kojom se nećemo uhvatiti u koštač.

O nama dovoljno govori količina zastupljenosti u medijima, obim i karakter vijesti na našoj internetskoj stranici. Nedavno smo iskoristili pravo iz Kolektivnog

Zašto je 2002 g. potpisana KU sa znatno smanjenim pravima radnika u odnosu na prethodni?

To morate pitati HES, jer on ga je jedini potpisao. TEHNOS je 2003. godine najavio štrajk zbog posljedica takvog KU-a.

Zašto je za radnika dobro da bude u vašem sindikatu?

ugovora i imenovali iskusnog Slavka Mandekića kao profesionalca, što će nam osigurati još brži i učinkovitiji rad. Mislim da smo do sada nebrojeno puta dokazali kako smo sindikat kakvih je danas malo u Hrvatskoj.

Zašto vaš sindikat nije još uspješniji u zaštiti radničkih prava?

Zato što je rukovodeći kadar u HEP-u prekomjerno narastao, a s njim i broj loših poslovodnih odluka protiv kojih se moramo boriti.

Zato što smo vrlo često usamljeni u svojim inicijativama, bez podrške drugih sindikata, unutar ali i izvan HEP-a. Do nedavno nismo imali profesionalaca već smo svi bili volonteri i vremenski nismo mogli odrediti sve što želimo.

Često nam je oštrica otupljena zbog neodlučnosti drugih sindikata, jer smo samo jedan od tri sindikata u HEP-u, i to najmanji.

Zbog svega, TEHNOS-u moramo povećati brojnost kako bi naša snaga došla do izražaja. Po mom mišljenju, to je jedini način da se HEP potpuno ne raspade i postane hrpa malih poduzeća sa desetkovanim brojem radnika. Na žalost tako stvari danas stoje. Prečesto smo jedini u HEP-u koji se za njega borimo.

Ista pitanja
postavili smo i
predsjednicima
HES-a i
NSR HEP-a

Nismo dobili
odgovore...

HEPSKA KRONIKA

CRTA: NIK TITANIK

Babo враћаро, mi u Vladi želimo smanjiti broj radnika u HEP-u za 30 %. Reci nam što će se dogoditi!

Što da radim? Ja sam tu nemocan... Kriva je gospodarska situacija.

...NA ŠTO REAGIRAJU SINDIKATI...

ZAŠTO BI TREBALI POSTATI ČLAN SINDIKATA TEHNOS

► Kontinuirano se borimo za:

- jedinstvo sindikalnog djelovanja u HEP-u
- rast plaća i materijalnih prava
- plaćanje svih otežanih uvjeta rada
- pravičnu organizaciju i sistematizaciju
- uništenje vladavine kriterija stranačke podobnosti i nestručnosti
- zaštitu svakog radnog mjesa koje nije nepotizmom popunjeno
- budućnost HEP-a kao cjelovito i dobro organizirano poduzeće
- pravično vrednovanje rada, napredovanje i stimuliranje

► Svaki naš član ima pravnu sigurnost jer imamo izvrsnu pravnicu i ne ignoriramo pojedinačne probleme

► Spremnismo i sposobni pritiscima boriti se za boljši radnik, tehnos je jedini sindikat u HEP-u koji je najavljuvao i organizirao štrajkove, sindikat ne može odgovarajuće štititi i promicati prava ako nije u stanju ostvariti pritiske na poslodavca.

► Prema javnosti odašiljemo brojna priopćenja i pokušajima očuvanja dobrojanstva HEP-ovog radnika, umjesto kategoriziranja hep-a kao zločinačke organizacije pune neradnika

► Napadamo sve što je loše, bez kalkuliranja i nepotrebnih kompromisa

► Izborili smo se za dodatke na smjenski rad kakve nema nitko drugi

► Promičemo prava i interes svih, a ne samo smjenskih radnika

► Odlučujemo demokratski; nema samozvane vođe - pojedince

► Iskreni smo i transparentni

► Kod nas nikada nije bilo (niti može biti) pravnevjere sindikalnog novca

► Ne gubimo sudske sporove na štetu svojih članova

► Uvodimo sve više pogodnosti za članove, poput pozajmica i VPN usluge

► Brojčano jaki tehnos sačuvat će vaše plaće i radna mjesta

UZ VAŠU POMOĆ VJERUJEMO DA MOŽEMO OSIGURATI:

- ▶ **RAST** PLAĆA I MATERIJALNIH PRAVA
- ▶ **TRANSPARENTNO** ZAPOŠLJAVANJE, NAPREDOVANJE
I STIMULIRANJE
- ▶ DIREKTORI ĆE BITI **STRUČNI**, A NE POLITIČKI PODOBNI
- ▶ **DODATAK** NA PLAĆU ZA SVE OTEŽANE UVJETE RADA
- ▶ **ZAUSTAVLJANJE** OMALOVAŽAVANJA I ODLJEVA RADNIKA NA
OPERATIVNIM POSLOVIMA
- ▶ DOSLJEDNO **POŠTIVANJE** SVIH PRAVA IZ ZAKONA O RADU I
KOLEKTIVNOG UGOVORA

POGODNOSTI ZA ČLANOVE TEHNOSA

POZAJMICE

TEHNOS svojim članovima nudi mogućnost uzimanja
BESKAMATNIH POZAJMICA

Uvjet za dobivanje pozajmice u maksimalnom iznosu od
5.000 kn

je članstvo u TEHNOS-u najmanje tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva.

[Više pročitajte na **www.heptehnos/pozajmice**](http://www.heptehnos/pozajmice)

TEHNOS VPN

TEHNOS je kreirao privatnu mobilnu mrežu (VPN) sindikata, u koju se može uključiti svaki član TEHNOS-a i članovi njegove obitelji. Član može odabrati jednu od tri ponuđene tarife:

VPN 50

u kojoj ukupni mjeseci trošak sa PDV-om iznosi 25 kuna (naknada usluge - 15 kuna te naknada za uporabu radiofrekvenčijskog spektra - 10 kuna). U cijenu je uključeno:

- 50 minuta besplatnih razgovora prema svim fiksnim i mobilnim mrežama u HR;
- besplati razgovori prema brojevima unutar VPN mreže;
- povoljnije cijene mobilnih uređaja.

VPN 300

u kojoj ukupni mjeseci trošak sa PDV-om iznosi 141,40 kuna (naknada usluge – 131,40 kuna te naknada za uporabu radiofrekvenčijskog spektra - 10 kuna). U cijenu je uključeno:

- 300 minuta besplatnih razgovora prema svim fiksnim i mobilnim mrež. u HR;
- 300 besplatnih SMS poruka
- 3072 MB besplatnog podatkovnog prometa unutar HR.
- besplati razgovori prema brojevima unutar VPN mreže;
- Puno povoljnije cijene mobilnih uređaja.

VPN PLUS

u kojoj ukupni mjeseci trošak sa PDV-om iznosi 58,17 kuna (naknada usluge 48,17 kuna te naknade za uporabu radiofrekvenčijskog spektra 10 kuna). U cijenu je uključeno:

- 700 minuta besplatnih razgovora unutar T-Mobile mreže u HR;
- 70 besplatnih SMS poruka unutar T-Mobile mreže;
- 70 MB besplatnog podatkovnog prometa unutar HR;
- besplati razgovori prema brojevima unutar VPN mreže;
- Povoljnije cijene mobilnih uređaja.

[Više saznajte na **www.heptehnos/TEHNOS_VPN**](http://www.heptehnos/TEHNOS_VPN)

smo ujediniti sindikate... Pa trudili smo se, nije da nismo. A pravi trudovi nas tek očekuju. Iz Vlade najavljuju otpuštanje radnika, čitamo o skupo plaćenim neradnicima i preopterećenom javnom sektoru, spominju se jednostrana otkazivanja kolektivnih ugovora i smanjivanje ugovorenih prava, javnost se priprema na smanjivanje plaća, božićnica i regresa. Zar samo to? Ma nije, ima još. U tijeku je usklađivanje sa EU zakonima i priprema za odvajanje HEP-OPS-a i HEP-ODS-a. HEP je i dalje državna krava muzara koja uhljebljuje stranački kadar, nameće nam se neplansko investiranje koje vodi u novo zaduživanje HEP-a, nameću nam se skupi vanjski izvođači za radove koje možemo izvesti i sami, ne ulaže se u proizvodnju već se sve više struje kupuje... Jel' to sve? Ma mogao bi ja još ali nema smisla. Pa sve već ionako znate. I vjerojatno mislite da ne možete ništa promijeniti. Ma možete... Možete! Molim vas da sada zastanete i još jednom promislite o ovome. Vi možete utjecati na svoje plaće, božićnicu i regres, pa čak i na budućnost HEP-a.

Evo jedan jednostavan primjer. Na pregovorima za sadašnji KU poslodavac je u jednom trenutku kao konačni čin dobre volje ponudio vrijednost boda 6.98. Rekli su da je to najbolje što mogu, malo demagogije ovdje, malo tamo i nekim se čudom desi da kolege osjete veliku zahvalnost i suočenje prema poslodavcu i najradije bi iskoristili takav dar dok je još na stolu. Na sreću svih radnika HEP-a, predstavnici TEHNOS-a su ostali pribrani i odlučno reagirali jer smo na međusindikalnom sastanku

dogovorili 7.50. Ponuda je odbijena i krenula je nova runda licitiranja koja je završila na sadašnjih 7.14. Pa ipak je to nešto bolje, zar ne?

E sad zamislite da je na neki način TEHNOS bio izbačen iz igre. Koje bi bile posljedice? Kakve će biti posljedice ako se TEHNOS ne nađe u pregovorima za sljedeći KU? Ma ja ne želim ni pomisliti...

Akciju '**PODRŽI SINDIKAT KOJI RADI**' pokrenuli smo jer se želimo brojčano ojačati i još bolje pripremiti za frku koja nam stiže u trku. Već neko vrijeme u skrivenim odajama banskih dvora spremi se Zakon o reprezentativnosti sindikata koji će glasiti otprilike ovako: ...sudjelovati u pregovorima oko novog KU mogu samo sindikati koji su u tvrtki zastupljeni sa 10 ili više % članova (možda i 20% ili 25%)... I eto legalne mogućnosti da se sindikati poput TEHNOS-a izbace iz igre. I gdje smo onda? Mislite da će se HES i NSR HEP-a zaista boriti i izboriti za vaše plaće?

27.02.2012. organizirali smo konferenciju za medije na kojoj smo jasno zauzeli svoje stavove vezano uz najavljeni otpuštanja, smanjenje radničkih prava, razdvajanje HEP-a i prozivanja da smo skupo plaćeni neradnici. Javno smo obznanili da smo odlučni upregnuti svu snagu da zaštitimo svoje članove i naše nacionalne interese. Imamo ispravne ideale, dobro smo upoznati sa situacijom u HEP-u, imamo stručnjake koji čitaju događanja unaprijed i spremni smo reagirati. Imamo novog, najmlađeg i izuzetno radišnog i poštenog predsjednika, diplomiranog inženjera koji radi u na-

cionalnom dispečerskom centru i odlično je upoznat sa situacijom na nivou HEP-a i na nivou države. Mi imamo želju sačuvati HEP i usmjeriti ga u budućnost oslobođenu korupcije, nepotizma, političkog kadroviranja i lošeg rukovođenja. Mi ćemo tome sigurno težiti bez obzira na ishod ove akcije. Vi ste ti koji nam možete olakšati posao. Vi ste kao pojačalo koje može dati snagu našem glasu. Mi imamo članove koji vode pogon i svaka naša akcija ima svoju težinu no bilo bi nam puno lakše kad bi iza nas stajalo 5.000 ili 10.000 članova. Vjerojatno zvuči prepotentno, ali volio bi vidjeti kako bi netko razmišljao o razdvajanju HEP-a ili smanjivanju plaća kad bi TEHNOS imao 10.000 članova. Takav TEHNOS treba i vama i nama! Svi mi imamo koristi od jakog TEHNOS-a, naš je slogan TEHNOS – SVOJIH ČLANOVA PONOS! Znam, još jedna parola... ne mogu si pomoći, ja sam usitinu ponosan što sam član TEHNOS-a.

Mi u TEHNOS-u želimo da zname čim se bavimo i ovim putem vam dajemo informacije o našem radu i stavovima. Ne želimo vas vući za rukav... potrudili smo se i pristupnicu upakirali u zanimljive novice... Ostalo je na vama!

Puno pozdrava,

Krešimir Bevanda,
dipl. ing.

VAŠE ČLANSTVO NAM JE VAŽNO

Čuo sam razne razloge zašto je netko član HES-a ili NSR HEP-a: ...oni imaju kasu uzajamne pomoći, ...povukli su me za rukav i potpisala sam, ...ne znam ni sam... Došlo je vrijeme kad takvi razlozi više ne bi trebali biti razlog za članstvo u sindikatu. Ugrožena su nam temeljna radnička prava i može ih zaštititi jedino ispravan, snažan i odlučan sindikat. Samo sindikat koji posjeduje sve tri kvalitete može kvalitetno zaštititi naša radna mjesta, naše plaće i tvrtku koja uspješno posluje već više od 100 godina.

Sigurno ima onih koji misle da takav sindikat u hrvatskoj ne postoji. Možda su i u pravu, no mi u TEHNOSU poželjeli smo biti upravo takav sindikat. Kao mala djeca, baš smo u 2012. odlučili pokazati da smo ispravni, snažni i odlučni. Toliko smo se unijeli u tu ideju da smo pokrenuli akciju **'PODRŽI SINDIKAT KOJI RADI'** i nadamo se da ćete nam povjerovati sve što vam kažemo. Kako da ne?! Kao da vam je pored svih zdrastvenih, obiteljskih, finansijskih i drugih problema još i do razmišljanja o tome kojem sindikatu pripadate.

Svjesni smo mi

toga i da smo bili trezveni vjerojatno ovo nikad ne bi radili. No, mi smo trezvenost potisnuli u stranu i primili se parole nikad se ne zna. A u slučaju totalnog podbačaja morat ćemo javno priznati da smo išli grlom u jagode. I to je u redu, kažu kad si spremam prihvati najgori mogući scenarij onda si rasterećen i spremam krenuti dalje.

Ako prelistate ovaj glasnik i pročitate uvodnik i intervjue sa našim predsjednikom vidjet ćete da je svaki tekst dio slagalice u poruci koju vam želimo prenijeti. Moj zadatak je da vam što više približim motive ove akcije. Ako uspijem to bi trebalo u vama probuditi iskru i potaknuti akciju. Taj dio me malo plaši jer nije lako slovima pobijediti inerciju koja se već godinama s menadžmentom prelijeva na radnike kao moćna indijska mantra ...ma pusti, nemoj mijenjati, tako je kako je...

Kako se ovdje radi o već usvojenom zajedničkom stavu ja ću pokušati zaljuljati vaš individualni pogled na sindikalnu scenu kako bi promjenio onaj inertniji, kolektivni pogled. Za početak, idemo potegnuti pitanje

sindikata. Zašto nas može štititi samo ispravan, snažan i odlučan sindikat? Zato jer jedino ispravan sindikat djeluje samo i isključivo za dobrobit radnika. Zato jer samo snažan sindikat može utjecati na donošenje odluka na nivou Uprave i Vlade. I zato jer samo odlučan sindikat zna na vrijeme i kvalitetno reagirati. Spoj te tri vrline je ideal svakog sindikata. Za ispravnost su potrebni ispravni ljudi, za odlučnost su potrebni hrabrost i znanje a pravu snagu čini kvaliteta i kvantiteta članstva. I sad smo u srži teme. Pored svih drugih odlika mi već godinama imamo isti broj članova. Kao da vrline više nisu u modi, kao da smo tek vjerni odraz društva. No, mi se ni ovaj put nećemo složiti jer smo toliki fanatici da vjerujemo da nam je zakazao marketing i da nagrada za naš trud dolazi. A jesmo li se dovoljno trudili? Da vidimo...inicirali smo potpisivanje prvog kolektivnog ugovora u HEP-u (od sada KU), odbili smo potpisati nepovoljni KU 2002., iste godine organizirali smo štrajk da zaštitimo stečena prava, uvijek se dobro pripremamo i na pregovore dolazimo sa pripremljenim prijedlogom KU, više puta smo direktno utjecali na rast plaća, ispregovarali smo plaćanje rada u 2. smjeni i subotom, organizirali smo dijalog svih sindikata i poneku zajedničku akciju, pokušali

OKRENI
ZA NASTAVAK

Krešimir Bevanda